ლელო

საქართველოს სსრ ფიზიკური კულტურისა და სპორტის სახელმწიფო კომიტეტის ორგანო

ЛЕЛО ОРГАН ГОСУДАРСТВЕННОГО КОМИТЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ И СПОРТУ

15 სექტემბერი, შაბათი, 1990 წ.
№ 175 (10 844) ● ფასი 3 კაპ.

გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შეხვედრა სახელოვან ფალავნებთან

გუშინ საქართველოს სპორტსახკომის ხელმძღვანელობამ მიღება გაუმართა სპორტსმენთა და სპეციალისტთა იმ ჯგუფს, რომლის მეცადინეობითა და მონდომებითაც გამოიჭედა მსოფლიო ჩემპიონის ორი ოქროს მედალი. მკითხველი ალბათ უკვე მიხვდა, რომ ლაპარაკია ჩვენი თავისუფალი სტილის მოჭიდავეების დავით გობეჯიშვილისა და ლერი ხაბელოვის დიდ წარმატებებზე. ოღონდ იქვე, მიღებაზე ითქვა, რომ ამ მიღწევებს უფრო „გრძელი ისტორია" აქვს.

„ლელოს" მკითხველებს ემახსოვრებათ, როგორ გადაწყდა მსოფლიო ჩემპიონატზე დავით გობეჯიშვილის გამგზავრების საკითხი, რამდენი საკავშირო მნიშვნელობის ფუნქციონერი ალუდგა მას წინ. მათ თავიანთი კანდიდატურა — ცნობილი მოჭიდავის ალექსანდრე მედვედის ვაჟიშვილი წამოაყენეს და შეუპოვრად, ათასგვარი ხრიკებით იცავდნენ საკუთარ პოზიციას. მაგრამ საქმეში აქტიურად ჩაერია ჩვენი ვეტერანი მოჭიდავეების ჯგუფი და, რაც მთავარია, საქართველოს სპორტსახკომის ხელმძღვანელობა. პირადად კომიტეტის თავმჯდომარე ნუგზარ ენდელაძემ მტკიცე საპროტესტო წერილი მისწერა საკავშირო სპორტსახკომის ხელმძღვანელობას. ამას ის მოჰყვა, რომ ამ უწყების თავმჯდომარის მოადგილე ანატოლი კოლესოვი იძულებული გახდა კისლოვოდსკში, მოჭიდავეთა საწვრთნელ შეკრებაზე ჩასულიყო და იქ, მწვრთნელების აზრის გათვალისწინებით, საკონტროლო შეხვედრა მოეწყო დავით გობეჯიშვილსა და უმცროს მედვედს შორის. პატიოსან ბრძოლაში კი, რომ იტყვიან, სამართალმა პური ჭამა.

დავით გობეჯიშვილმა ამის გამო მიღებაზე დიდი მადლობა გადაიხადა და აღნიშნა, რომ მის გამარჯვებაში სხვების წვლილიც არის. „ურიგო არ უნდა იყოს, — დაამატა მან, — რომ ამ ჭიდაობის ფუძემდებლებს — ამერიკელებს, ერთი ოქროს მედალი აქვთ, ჩვენ კი — ორი".

თავის მხრივ, ნუგზარ ენდელაძემ მიღწეული წარმატებებისათვის მადლობა გადაუხადა სპორტსმენებსა და მწვრთნელებს: დავით გობეჯიშვილს, ლერი ხაბელოვს, ვლადიმერ მესტვირიშვილს, ვანო ნიკოლაძეს, გულთბილი სიტყვები უთხრეს მეოთხე ადგილზე გასულ ავთანდილ გოგოლიშვილსაც, რომელიც, უეჭველია, მომავალში უთუოდ იტყვის თავის სიტყვას.

შეხვედრაზე აღინიშნა ჭიდაობის რესპუბლიკური გაერთიანების (უფროსი ომზად შოშიტაშვილი) თანამშრომელთა ნაყოფიერი შრომა. ამ ორგანიზაციის სახელით იქვე ფულადი პრემიები გადასცეს სპორტსმენებსა და მწვრთნელებს.

დაწვრილებით მასალას მსოფლიო ჩემპიონატის შესახებ გაზეთ „ლელოს" ხვალინდელ ნომერში შემოგთავაზებთ.

• • •

სურათზე: მიღება საქართველოს სპორტსახკომში.

ბიბლიოთეკა

საქართველოს სპორტსახკომის პოზიცია შეცვლია

დიდი ხანია, მოსკოვი ახალი სამოკავშირეო ხელშეკრულებისათვის „ამზადებს" რესპუბლიკებს. „სამზადისის" ერთ-ერთ წინა ეტაპად უნდა ჩაითვალოს საკავშირო სპორტსახკომში შედგენილი ხელშეკრულების პროექტი, რომელიც ბიუროკრატიული და ადმინისტრაციულ-ბრძანებლური სისტემის „ნაშიერთა" „თავდადებული გარჯის" ნაყოფია.

სწორედ ამ ხელშეკრულების პროექტის განსახილველად მოეწყო საქართველოს სპორტსახკომის ხელმძღვანელობისა და სპორტსაზოგადოებათა თავმჯდომარეების შეხვედრა. აღინიშნა, რომ ხელშეკრულების წარმოდგენილი ვარიანტი აბსოლუტურად უგულებელყოფს რესპუბლიკათა სუვერენულ უფლებებს, მეტიც, მასში ვხვდებით მუხლებს და დებულებებს, რომლებიც ფაქტობრივად, აკაბალებენ ქართულ სპორტს. კერძოდ, პროექტის თანახმად, საერთაშორისო ასპარეზობებში მონაწილეობისა და საერთაშორისო ფედერაციებში გაწევრიანების უფლება საბჭოთა კავშირის სპორტსახკომისა და საკავშირო ფედერაციების პრეროგატივაა.

17 სექტემბერს მოსკოვში უნდა გაიმართოს ხელშეკრულების პროექტის განხილვასთან დაკავშირებული თათბირი. ჩვენი რესპუბლიკის წარმომადგენელი ამ თათბირზე მხოლოდ მეთვალყურის სტატუსით ჩავა, ვინაიდან ჯერჯერობით რესპუბლიკაში არ არის არჩეული ახალი პარლამენტი, სპორტსახკომს არა აქვს მორალური უფლება რაიმე მოლაპარაკება გამართოს არათუ ცენტრთან, არამედ ცალკეულ რესპუბლიკებთანაც კი, მაგრამ მეთვალყურის სტატუსით ჩასვლა იმას როდი ნიშნავს, რომ პოზიცია არ გამოვხატოთ, მისი ძირითადი დებულებები კი შემდეგია: მიეცეთ რესპუბლიკებს საერთაშორისო ასპარეზზე დამოუკიდებლად გასვლის უფლება; „სპორტლოტოს" მოგების სათანადო პროცენტი დარჩეს რესპუბლიკაში; საკავშირო დაქვემდებარების სპორტული ბაზები, რომლებსაც რესპუბლიკის რესურსები ხმარდება, გადაეცეს საქართველოს სპორტსახკომს; სპორტული ნაწარმის ფაბრიკათა პროდუქციის უმეტესი ნაწილი მოხმარდეს რესპუბლიკის მოსახლეობას; ხოლო რაც შეეხება სსრკ-სთან და რესპუბლიკებთან ურთიერთობას, ჩვენ მზად ვართ ვითანამშრომლოთ პარიტეტულ საწყისებზე, როგორც ეს მიღებულია საერთაშორისო სპორტული ცხოვრების ნორმებით.

საქართველოს სპორტულ ჟურნალისტთა ფედერაციისა და გაზეთ „ლელოს" წინადადება

სპორტული ატრიბუტიკა ყველასათვის

სპორტი თანამედროვე პირობებში მსოფლიოს კეთილი ნების ადამიანთა გაერთიანების ყველაზე უფრო მასობრივ და ყველაზე უკეთ ორგანიზებულ საშუალებად იქცა. ისიც ცხადია, რომ მსოფლიოს ხალხთა ცხოვრებაში ამ მხრივ სპორტულ მოძრაობას ანალოგი არ დაეძებნება.

დღეს სპორტული ატრიბუტიკის უამრავი კოლექციონერია ჩვენშიც და უცხოეთშიც. სპორტის მოყვარულები, თვით სპორტსმენები და სპეციალისტები ქმნიან სპორტული საფოსტო მარკების, სამკერდე ნიშნების, აფიშების, პროგრამების, სპორტსმენთა და გუნდების სურათების, სპორტულ თემაზე პერიოდულ პრესაში გამოქვეყნებული მასალებისა და სპორტული ლიტერატურის კოლექციებს, ყველას ვერ ჩამოთვლი. სხვათა შორის, მთელს მსოფლიოში მიღებულია ასეთი კოლექციის გამოფენა, გაცვლა და გაყიდვა. ახლა დრო დადგა ჩვენც დავინტერესდეთ ამ საკითხით. შემოვდივართ წინადადებით, რომ მოსახლეობას მივცეთ უფლება თბილისში, ჭადრაკის სასახლის ფოიეში, თვეში ერთხელ, ვთქვათ, ყოველი თვის პირველ შაბათს, მონაწილეობა მიიღოს სპორტული ატრიბუტიკის გამოფენა-გაცვლა-გაყიდვაში. შემდეგ ასეთი ღონისძიება ალბათ რესპუბლიკის სხვა ქალაქებშიც ჩატარდება. წელიწადში ერთხელ კი იქნებ სრულიად საქართველოს „ბაზრობაც" მოეწყოს.

თქვენ რას იტყვით?

პირველი პრემია — სოკ-ის პრეზიდენტს

საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი ხუან ანტონიო სამარანჩი პირველია, ვისაც გადაეცა სეულის მშვიდობის პრემია. ეს ჯილდო პრეზიდენტმა 1988 წლის ოლიმპიური თამაშების ჩატარებისთვის დაიმსახურა. როგორც სამხრეთ კორეის ყოფილმა საგარეო საქმეთა მინისტრმა, ამჟამად კი საპრემიო კომიტეტის მეთაურმა კიმ იუნგ შიკმა განაცხადა, სამარანჩმა „დიდი წვლილი შეიტანა მსოფლიო ჰარმონიის საკითხში და ერთმანეთს დაუკავშირა აღმოსავლეთი და დასავლეთი".

სეულის ოლიმპიადის შემოსავლის ნაწილმა და სამხრეთ კორეის ფონდის შემონაწირმა შეადგინა საკმაოდ სოლიდური თანხა — 300 ათასი დოლარი, რომელიც ამიერიდან განკუთვნილი იქნება ყოველ ორ წელიწადში ერთხელ ანალოგიური პრემიების გასაცემად. ჯილდოს კანდიდატის საქმიანობა უმთავრესად მშვიდობის განმტკიცებითა და სპორტისადმი დახმარებით უნდა განისაზღვროს. ასეთია ამ ახალი ინიციატივის სტატუსი.

შეგახსენებთ, რომ სეულის ოლიმპიადაში ასპარეზობდა მონაწილეთა სარეკორდო რაოდენობა — 160 ქვეყანა. ამ გარემოებამ მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი ხალხებს შორის მეგობრული ურთიერთობის გაღრმავებას, საერთაშორისო კონტაქტების განმტკიცებას და სპორტის პროპაგანდას. როგორც ცნობილია, ოლიმპიადის ჩატარება სამხრეთ კორეას დაუჯდა 3 მილიარდი დოლარი.

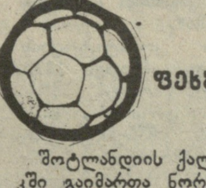

სოხუმელ ფეხბურთელთა წარმატება

შოტლანდიის ქალაქ კილმარნოკში გაიმართა ნორჩ ფეხბურთელთა საერთაშორისო ტურნირი (12-13 წლისანი), რომელშიც მონაწილეობდნენ შოტლანდიისა და ინგლისის გუნდები, მათთან ერთად გამოდიოდნენ ნორჩი სოხუმელი ფეხბურთელებიც.

ტურნირი სოხუმელთა მნიშვნელოვანი წარმატებით აღინიშნა. მათ დაამარცხეს „კილმარნოკი" — 5:1, „კლარქსტონი" — 1:0 და „ფლეტჩერი" — 2:1, ხოლო ქალაქ ბარჰედის გუნდთან ფრედ ითამაშეს — 2:2.

სოხუმელთა კოლექტივმა „ბარჰედთან" ერთად ქულათა თანაბარი რაოდენობა დააგროვა — 7-7, მაგრამ „ბარჰედს" გატანილი და მიღებული ბურთების უკეთესი სხვაობა აღმოაჩნდა და პირველ ადგილზეც გავიდა. სოხუმელებმა მეორე ადგილი დაიკავეს.

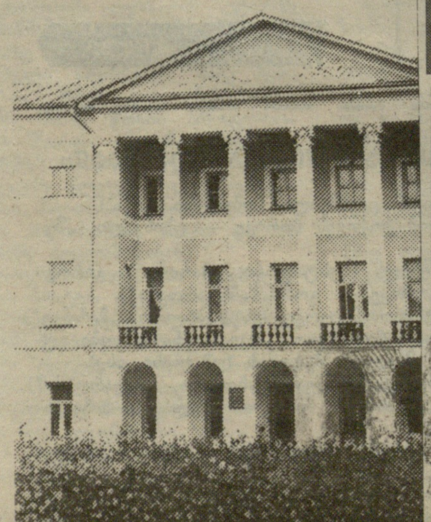

პოდოლსკი-90

ფოტორეპორტაჟი ჭადრაკში ქალთა შორის ქვეყნის განვლილი ჩემპიონატიდან

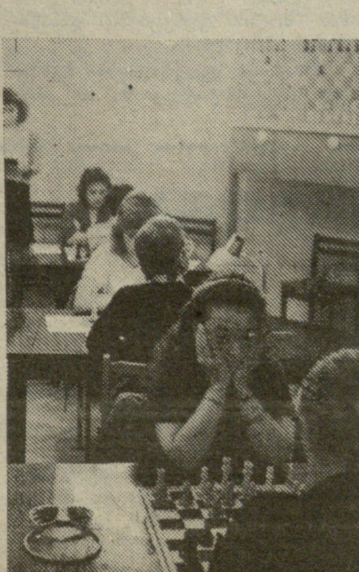

✦

„ლელოს" მკითხველებმა იციან, რომ ამას წინათ პოდოლსკში გამართულ მოჭადრაკე ქალთა ასპარეზობაში ქვეყნის ჩემპიონობა მოიპოვა თბილისელმა საერთაშორისო დიდოსტატმა ქეთევან არახამიამ. გუშინ რედაქციამ პოდოლსკიდან მიიღო ფოტოკორესპონდენტის ბ. დოლმატოვსკის რეპორტაჟი, რომელსაც დღეს გთავაზობთ.

სურათებზე: მარცხნიდან — ამ შენობაში მიმდინარეობდა ჩემპიონატი; ქ. არახამიას თამაშს თვალყურს ადევნებს ზოია პოპოვა; ჩემპიონატის ყველაზე მომხიბვლელი მონაწილე („მის ტურნირი-90") — ნათია ჯანჯღავა.

✦

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სპორტი და კანონი

სპორტის განვითარების ზოგიერთი სამართლებრივი ასპექტი დასავლეთის ქვეყნებში •

პოლიტიკურმა, სოციალურმა და განსაკუთრებით ეკონომიკურმა ცვლილებებმა საფრთხის წინაშე დააყენა დიდი სპორტი. ამას განსაკუთრებით მწვავედ განიცდიან ის ქვეყნები, რომლებსაც მოწინავე პოზიციები უკავიათ მსოფლიოს სპორტულ სამყაროში. პრობლემის გადაჭრის გზას ყველა თითქმის სახელმწიფოს ფინანსურ მხარდაჭერაში ხედავს. რა მოგველის ჩვენ, რა მოელის საქართველოს სპორტს ხვალ და ზეგ, შევძლებთ თუ არა ტრადიციების შენარჩუნება-გაღრმავებას, თუ ყველას ვერ გავწვდებით, სპორტის რა სახეობებზე უნდა გადავიტანოთ განსაკუთრებული ყურადღება, სად ვეძიოთ დაფინანსების წყაროები? პასუხი ამ კითხვებზე დროზე უნდა გამოიკვეთოს, თორემ მერე გვიან იქნება.

მსოფლიოს წამყვანმა ქვეყნებმა დროზე უშველეს თავს — რეფორმა 70-იანი წლების დასაწყისიდანვე გაატარეს, ზოგიერთი ახლა მიუბრუნდა ამ საკითხს.

ამ თემაზე დღეს გთავაზობთ წერილს და ამით გვინდა ყურადღება ჩვენს პრობლემებზეც გადავიტანოთ. იმედია, სპეციალისტები გამოგვეხმაურებიან და მკითხველს გააცნობენ იმ საშუალებებს, რამაც ქართული სპორტი უნდა გადაარჩინოს.

1988 წლის ოქტომბერში ჰოლანდიის ქალაქ მაასტრიხტში გაიმართა სპორტის სფეროში ევროპული კანონმდებლობის პრობლემებისადმი მიძღვნილი მე-18 კოლოკვიუმი. დასავლეთ ევროპის სხვადასხვა ქვეყნის მეცნიერები ერთმანეთს უზიარებდნენ აზრს იმის თაობაზე, თუ რა როლს უნდა ასრულებდეს სპორტის განვითარებაში სახელმწიფო, სპორტულ ცხოვრებაში სახელმწიფო ორგანოების ჩარევის მასშტაბებსა და საზღვრებზე, სახელმწიფო და საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა შორის ფუნქციების განაწილებაზე სპორტის სფეროში, ურთიერთდამოკიდებულების რეგულირებაზე სპორტსა და სახელმწიფოს შორის, სახელმწიფო და სპორტულ ორგანიზაციათა შორის, სამოყვარულო და პროფესიულ სპორტს შორის და ა. შ.

ერთ-ერთმა წამყვანმა სპორტულმა იურისტმა, ესპანეთის სარაგოსის უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის პროფესორმა ჟ. ბერმეჟიო-ვერამ გამოთქვა აზრი, რომ მეტ-ნაკლებად მნიშვნელოვანი მითითებები სპორტის შესახებ არის დასავლეთის ქვეყნების მხოლოდ იმ კონსტიტუციებში, რომლებიც მიიღეს 70-იანი წლების შემდეგ. მაგალითისთვის მან მოიყვანა **საბერძნეთის** 1974 წლის 9 ივნისს მიღებული კონსტიტუციის დებულება, რომელშიც ნათქვამია: „სპორტი იმყოფება სახელმწიფოს მფარველობისა და ზედამხედველობის ქვეშ. სახელმწიფო გამოყოფს დოტაციებს და აკონტროლებს ყველა სახის სპორტულ ორგანიზაციებს კანონით განსაზღვრულ ჩარჩოებში“.

პორტუგალიის კონსტიტუციის ტექსტში, რომელიც მიიღეს 1976 წლის 2 აპრილს, სპორტი განხილულია როგორც ერის ჯანმრთელობის გაკაჟების მნიშვნელოვანი საშუალება და სამოქალაქო სამართლის ობიექტი. ხაზგასმულია, რომ „სახელმწიფო ცნობს ფიზიკურ კულტურასა და სპორტში მოქალაქეთა მეცადინეობის უფლებას, როგორც მსგავსი საქმიანობის წარმართვის, მისი მასშტაბების განვრცობის ერთ-ერთ ხერხს“.

ესპანეთის 1978 წლის კონსტიტუციის დამუშავებისას გენერალური სპორტული ასამბლეის თავმჯდომარემ ლ. გარიდომ ქვეყანაში სპორტული ცხოვრების საკანონმდებლო რეგულირების მიზანშეწონილობის სასარგებლოდ წამოაყენა შემდეგი არგუმენტები: „ესპანეთის კონსტიტუციაში სპორტში მეცადინეობის უფლება უნდა დაკანონდეს იმისათვის, რომ ცალკეულმა მოქალაქეებმა შეძლონ მოითხოვონ მთავრობისგან მათთვის შესაბამისი პირობების, შენობებისა და აღჭურვილობის უზრუნველყოფა“. ესპანეთის სპორტის მესვეური ხელმძღვანელობდა იმ აზრით, რომ სპორტი უნდა განიხილებოდეს როგორც უფლება, და არა როგორც წარმავალი ჰობი ან სანახაობა. მან აღნიშნა ისიც, რომ ეკონომიკური თვალსაზრისით სპორტში მეცადინეობის ასეთი უფლების მინიჭება ნიშნავს სპორტული ინფრასტრუქტურის საზოგადოებრივი როლის ამაღლებას და ამისათვის განკუთვნილი ფულადი სახსრების გაზრდას.

აქედან გამომდინარე, პროფესორი ჟ. ბერმეჟიო-ვერა აკეთებს დასკვნას, რომ ცნება „სპორტის“ სხვადასხვა ქვეყნების კონსტიტუციების ტექსტებში ჩართვა საგრძნობლად სცილდება სიმბოლურ ჩარჩოებს და აქვს ძალზე დიდი მნიშვნელობა. ესპანელი მეცნიერის აზრით, **თუ სახელმწიფო ორგანოები ერევიან სპორტის განვითარების საქმეში მისი სტიმულირების მიზნით, ასეთი რეგულირება სასურველი და კანონიერია და არ უნდა განიხილებოდეს როგორც სპორტული სისტემის დამოუკიდებლობის ხელყოფა.**

ჟ. ბერმეჟიო-ვერას აზრით, სახელმწიფოს მხრივ ქვეყნის სპორტულ ცხოვრებაში ჩარევა უნდა განიხილებოდეს როგორც ფიზკულტურასა და სპორტში მეცადინეობაში მოსახლეობის მასობრივი ჩაბმისა და საერთაშორისო სისტემასთან კავშირის შენარჩუნების იდეალური მეთოდი.

ერთ-ერთი ყველაზე სერიოზული სამართლებრივი საკითხი იმ ქვეყნებისთვის, რომლებშიც არსებობს სახელმწიფო და საზოგადოებრივი სპორტული ორგანიზაციები, არის მათ შორის ფუნქციების განაწილების პრობლემა.

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის კონსტიტუციაში არ არის არავითარი განმარტება ცენტრალურ მთავრობასა და მიწების (გფრ-ის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულები) ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების უფლებამოსილების გამიჯვნის თაობაზე სპორტის სფეროში. ამიტომ, საერთო საკანონმდებლო პრინციპების თანახმად, პასუხისმგებლობა ამ სფეროში საკითხების გადაწყვეტისთვის ეკისრება უკანასკნელს. ორ მიწაზე — რაინლანდ-პფალცი და ბრემენი — მიღებულია განსაკუთრებული სპორტული კანონმდებლობა. არ შეიძლება იმის დავიწყებაც, რომ დასავლეთგერმანული მოდელის საფუძველში დევს თავისუფალი და დამოუკიდებელი სპორტის კონცეფცია და რომ ამ ქვეყანაში არსებობს გერმანული სპორტული კავშირი (გსკ).

იტალიაში 70-იანი წლების დასაწყისში სპორტი საზოგადოებრივი ცხოვრების განსაკუთრებულ სფეროდ იქცა. მასზე პასუხისმგებლობა ეკისრებათ ხელისუფლების რეგიონალურ ორგანოებს. ქვეყნის ცალკეულ, რეგიონებში მოქმედებს საკუთარი სპორტული კანონმდებლობები.

საინტერესოა **საფრანგეთის** გამოცდილება, სადაც ადრე, ახალგაზრდობისა და სპორტის სამინისტროს შექმნამდე, სპორტი ექვემდებარებოდა სხვადასხვა სამინისტროს: სამხედროს, განათლებისას და ჯანდაცვისას. 1984 წელს ქვეყანაში მიიღეს სპორტისა და ფიზიკური აქტივობის კანონი, სადაც მკაფიოდაა განსაზღვრული სპორტული ორგანიზაციების ფუნქციები, მოცემულია სპორტული მოძრაობის სტრუქტურა, რომელშიც შედიან კლუბები, ფედერაციები და ქვეყნის ოლიმპიური კომიტეტი.

ჟ. ბერმეჟიო-ვერას აზრით, ესპანეთში მიგნებულია სახელმწიფო ორგანიზაციების ურთიერთდამოკიდებულების პრობლემის გადაწყვეტის ვარიანტი, რომლის გამოყენებაც წარმატებით შეიძლება სხვა ქვეყნებშიც. 1978 წლის ესპანეთის კონსტიტუცია თვითმმართველობის ყველა ძირეულ ორგანიზაციას აძლევს უფლებას „განავითარონ სპორტული მოძრაობა“. კონსტიტუცია უზრუნველყოფს ამ სფეროში მოქმედების კოორდინაციის მიზნით სხვადასხვა ადგილობრივ ორგანოებში სახელმწიფოს ჩარევას. მაკოორდინირებელი რგოლის ფუნქციებს ასრულებს ესპანეთის სპორტული საბჭო.

სამართლებრივი სფეროს მიღმა არ უნდა დარჩეს არც სპორტის პროფესიონალიზაციის პრობლემა. სამოყვარულო და პროფესიული სპორტის ურთიერთდამოკიდებულების საკითხებიც საკანონმდებლო აქტებით უნდა განისაზღვროს.

ამ პრობლემის აქტუალობა დაკავშირებულია აგრეთვე სიტუაციის გამწვავებასთან ბევრი ქვეყნის საკლუბო გუნდებში უცხოელ სპორტსმენთა ნორმირებული დაშვების გამო და ახალი საერთაშორისო პროფესიული სპორტული ორგანიზაციების შექმნასთან.

როდესაც საუბარია ფინანსურ ურთიერთდამოკიდებულებაზე სახელმწიფოსა და სპორტს შორის, ძალზე დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს სპორტული ორგანიზაციების საშემოსავლო დაბეგვრის მექანიზმს. როგორც წესი, ეს უკანასკნელნი ყოველი ძალით ცდილობდნენ ამის თავიდან აცილებას იმ მოტივით, რომ ისინი ემსახურებიან ერის გაჯანსაღების პროგრამის განხორციელებას, ეწევიან აღმზრდელობით და საქველმოქმედო საქმიანობას.

და ბოლოს, სპორტსმენთა **სოციალური დაცვის საკითხი,** მათი უფლებებისა და მოვალეობების ზუსტი განსაზღვრა. უმაღლესი მიღწევების სპორტში დღესდღეობით არსებული დებულებით, **ათლეტები ყველაზე უუფლებო კატეგორიაა, თუმცა მთავარ მოქმედ პირებად ითვლებიან სპორტში.** მიუხედავად იმისა, რომ უდიდესი შემოსავალი შეაქვთ ეროვნულ და საერთაშორისო სპორტულ ორგანიზაციებში, სპორტსმენები არ მონაწილეობენ მათ განაწილებაში და ამ თანხების ხარჯვის კონტროლის პროცესში, ძირითადად ყველაფერი დაყვანილია სპორტის უმაღლეს ფენებში მზარდი მერკანტილიზმის კრიტიკამდე. არადა, ამ მოვლენის წარმომშობი მთავარი მიზეზები საკანონმდებლო სარეგლამენტაციო დოკუმენტების არქონაში უნდა ვეძიოთ. დადგა დრო შეიქმნას სპორტსმენთა ეროვნული და საერთაშორისო გაერთიანებები, რომლებიც შეძლებენ დაიცვან თავიანთი უფლებები.

შარშან, წელს, იქნებ გაისადაც...

აგვისტოს ბოლო დღეს ქართველი მოჭადრაკე ქალების წარმატებათა ვრცელი ნუსხა კიდევ ერთი სასახელო გამარჯვების მაუწყებელი სტრიქონებით შეივსო: ჩილეს დედაქალაქ სანტიაგოში გამართულ 20 წლამდე ასაკის მოჭადრაკეთა მსოფლიო ჩემპიონატზე გოგოებს შორის უძლიერესის წოდება მოიპოვა საერთაშორისო ოსტატმა ქეთევან კახიანმა.

აი, რა უამბო ჩვენს კორესპონდენტს თბილისში დაბრუნების შემდეგ ქ. კახიანის მწვრთნელმა, საქართველოს დამსახურებულმა მწვრთნელმა გიორგი მაჭარაშვილმა.

— ქეთინო კახიანი უკვე მესამედ მონაწილეობდა ამ შეჯიბრებაში. პირველად არგენტინაში 16 წლამდე ასაკის გოგოებს შორის პირველი-მეორე ადგილები გაიყო და მხოლოდ უარესი კოეფიციენტის გამო ერგო მეორე პრიზი ბულგარელ კატრინ ალაჯოვას შემდეგ. შარშან კოლუმბიაში ქეთინო 20 წლამდე ასაკის ქალიშვილებს შორის ჩემპიონი გახდა, ახლა კი ეს წოდება შეინარჩუნა. კიდევ ერთი საყურადღებო ცნობაც: რაც ეს ტურნირი — 20 წლამდე ქალიშვილების მსოფლიო ჩემპიონატი—ტარდება (ამას 20 წლამდე ასაკის ჭაბუკთა მსოფლიო ჩემპიონატებიც დავუმატოთ), ორჯერ პირველი ადგილი არავის მოუპოვებია. სულ სამ მსოფლიო ჩემპიონატში ქეთინომ 37 პარტია ითამაშა, არც ერთი წაუგია და 31,5 ქულა მოაგროვა. ფრიად შთამბეჭდავი შედეგია!

ახლა კი უფრო დაწვრილებით წლევანდელი ტურნირის შესახებ: ჩვენს დელეგაციაში 15 კაცი შედიოდა. 7 მოჭადრაკეს: კახიანს, სოფიევას, ველიხანლის, შიროვს, აკოპიანს, ულიბინსა და ალტერმანს ახლდნენ მწვრთნელები, ორ მათგანს — მშობლებიც კი.

სანტიაგოს პირობებთან შეგუება იოლი არ იყო — დროში სხვაობა, თბილისთან შედარებით. 8 საათი გახლდათ. აქ ქეთინოს სხვებთან შედარებით უპირატესობა ჰქონდა — იგი ხომ სამხრეთ ამერიკაში უკვე მესამედ ასპარეზობდა.

ქალიშვილები, ისევე, როგორც ჭაბუკები, 13 ტურს თამაშობდნენ. შეჯიბრებაში მონაწილეობის უფლება ჰქონდა დიდოსტატ ალისა გალიამოვას, რომელიც ახლა მსოფ-

იხ. მე-4 გვ.

ნარდის მოყვარულთა საყურადღებოდ!

საქართველოს ნარდის ეროვნული ფედერაცია (სნეფ) აცხადებს, რომ სნეფ-ში გაწევრიანება შეუძლია საქართველოს ყველა მოქალაქეს 21 წლის ასაკიდან.

სნეფ-ში გაწევრიანება დაიწყება 1990 წლის 20 სექტემბრიდან და იწარმოებს ყოველ დღე, გარდა კვირისა, 11-დან 14 საათამდე თბილისში, ახალგაზრდა მეცნიერთა კლუბში (მერაბ კოსტავას ქ. №30). გაწევრიანებისათვის საჭიროა პასპორტი და 4 ფოტოსურათი (3X4). წლიური გადასახადია 50 მანეთი.

მხოლოდ სნეფ-ში გაწევრიანებულებს შეეძლებათ მიიღონ მონაწილეობა ტურნირებში, რომლებიც გაიმართება სნეფ-ის ეგიდით.

1990 წლის 7-15 დეკემბერს სნეფი თბილისში ატარებს საქართველოს ღია პირველობას ჩვენი რესპუბლიკის და უცხოელი მონარდეების მონაწილეობით. ამასთან დაკავშირებით, 1990 წლის ნოემბერში გაიმართება ამ შეჯიბრების შესარჩევი ტურნირი. სნეფ-ში გაწევრიანებასთან ერთად მოხდება შესარჩევ ტურნირში მონაწილეობის მსურველთა რეგისტრაცია, რომელიც გაგრძელდება 1990 წლის 6 ნოემბრამდე. მიიღება კოლექტიური გაწევრიანებისა და რეგისტრაციის განცხადებებიც.

1991 წლის 1 იანვრიდან საქართველოს ყველა რეგიონში მოწყობილი ტურნირი ჩატარდება სნეფის ეგიდით. სნეფ-ის იურისდიქცია გავრცელდება საქართველოს მთელს ტერიტორიაზე.

საქართველოს ნარდის ეროვნული ფედერაცია.

სპორტის ოსტატის წოდება მიენიჭათ:

თავისუფალ ჭიდაობაში — ლევან ელაშვილს (თბილისი, ასკ).

კრივში — იგორ ძიგოევს, ვადიმ ქოქოევს (ორივე — ცხინვალი, „შევარდენი“).

ძიუდოში — ნიკოლოზ ყოჩიაშვილს (ზესტაფონი, „მართვე“), გიორგი ვაზაგაშვილს, ინალი ჯალაბაძეს (ორივე — გორი, „შევარდენი“).

ფიგურულ ციგურაობაში — ბესარიონ ცერცვაძეს (თბილისი, „მართვე“)

სამბოში — მიხეილ ყუშიტაშვილს (საგარეჯო, „შევარდენი“), კობა გურეშიძეს (ზესტაფონი, „მართვე“), მევლუდ მელაძეს (თბილისი, ასკ).

მხატვრულ ტანვარჯიშში — ნინო ჯოლოხავას (თბილისი, „შევარდენი“), საბინა შახვერდიევას (რუსთავი, „მართვე“), ნატალია პავლიუკს (თბილისი, ასკ).

ავტოსამოდელო სპორტში — იოსებ ბოღლოწიშვილს (თბილისი, დოსააფი).

უიარაღოდ თავდაცვაში — გია ნაცვლიშვილს (თბილისი, „დინამო“)

აკრობატიკაში — ნინო ჭავჭავაძეს (თბილისი, „მართვე“).

ათლეტიზმში — მამუკა მიქაძეს. (თბილისი, „შევარდენი“).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სადისციპლინო კომისიის სხდომა

საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის სადისციპლინო კომისიის მორიგ სხდომაზე განიხილეს ეროვნულ ჩემპიონატში წესრიგის დარღვევის ფაქტები.

უსიამოვნო ინციდენტი მოხდა გორში. ადგილობრივ „დილასა“ და რუსთავის „გორდას“ შეხვედრის შემდეგ გორელმა ფეხბურთელმა მ. გაზაშვილმა ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენა მსაჯს მ. მალაღურაძეს. მას აჰყვნენ „დილას“ ვაი-გულშემატკივრები, რომლებმაც არბიტრის ავტომობილზეც (!) კი იძიეს შური. ამის გამო გორის სტადიონი ერთი თამაშითაა დისკვალიფიცირებული და ამასთან, 2000 მანეთ ჯარიმასაც გადაიხდის. 500 მანეთით დაჯარიმდა და ორ თამაშს გამოტოვებს მ. გაზაშვილი.

ბათუმის „ბათუმსა“ და თბილისის „შევარდენი-1906“-ის შეხვედრისას მსაჯის სიტყვიერი შეურაცხყოფისათვის მინდვრიდან გააძევეს თბილისელთა გუნდის კაპიტანი გ. ქობელაშვილი, რომელსაც ერთი თამაშით მიეცა დისკვალიფიკაცია და 300 მანეთით დაჯარიმდა. 1000 მანეთ ჯარიმას გადაიხდის მისი გუნდი, რომელიც პროტესტის ნიშნად მეორე ტაიმში არ გამოდიოდა მოედანზე, რის გამოც შეხვედრა 10 წუთის დაგვიანებით განახლდა.

წითელი ბარათები დაიმსახურეს წყალტუბოელებმა ი. სიჭინავამ და მ. ხურცილავამ რუსთავის „გორდასთან“ მატჩში. მათ ერთი თამაში გამოტოვეს და 300-300 მანეთი ჯარიმა გადაიხადეს. იგივე სასჯელი დაედოთ „სანავარდო“ — „ქუთაისის“ შეხვედრაში გაძევებულ კ. რუხაძეს და სოხუმში ადგილობრივი „ცხუმისა“ და ლანჩხუთის „გურიის“ მატჩში უხეში თამაშისთვის გაძევებულებს — ლანჩხუთელ დ. ცომაიას და სოხუმელ გ. ყორყოლიანს.

იმსჯელეს მაყურებელთა უდისციპლინობის შემთხვევებზეც პირველი ჯგუფის გუნდების შეხვედრებში. ვანში „სულორისა“ და ზესტაფონის „მარგვეთის“ მატჩის 61-ე წუთზე ზესტაფონელი გულშემატკივარი შეიჭრა სტადიონზე, თამაში 5 წუთით შეწყდა. „მარგვეთი“ 1000 მანეთით დაჯარიმდა, ხოლო ვანის სტადიონი გააფრთხილეს. ამგვარივე შემთხვევა მოხდა ახმეტის „ბახტრიონისა“ და გურჯაანის „ალაზნის“ შეხვედრაშიც. თამაშის შემდეგ გურჯაანელი გულშემატკივარი შეიჭრა სტადიონზე, რის გამოც „ალაზანი“ 1000 მანეთით დაჯარიმდა.

თითო თამაშს გამოტოვებენ და 300-300 მანეთ ჯარიმას გადაიხდიან მარნეულის „ალგეთის“ ფეხბურთელები გვიანიძე, ცარციძე, მაზინჩუკი.

წითელი ბარათი დაიმსახურა თბილისელმა ოსეფაიშვილმა „მერანისა“ და ტყიბულის „ოკრიბას“ მატჩში. იგი ერთ თამაშს გამოტოვებს და 200 მანეთ ჯარიმას გადაიხდის.

ევროპა-92

გასულ ოთხშაბათს მოსკოვის ლუჟნიკის სტადიონზე გაიმართა 1992 წლის ევროპის საფეხბურთო ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი სსრ კავშირისა და ნორვეგიის (III ჯგუფი) გუნდებს შორის.

თამაში მასპინძელთა მცირეოდენი უპირატესობით მიმდინარეობდა. ანგარიში 22-ე წუთზე გახსნა კანჩელსკისმა. შესვენების შემდეგ კუზნეცოვმა მეორე ბურთი გაიტანა ნორვეგიელთა კარში —2:0.

სსრ კავშირის ნაკრებმა ასეთი შემადგენლობით ითამაშა: უვაროვი, ჩერნიშოვი, გორლუკოვიჩი, კუზნეცოვი, ტიშჩენკო (კულკოვი), შალიმოვი, მიხაილიჩენკო, კანჩელსკისი, ლიუტი (კოლივანოვი), პროტასოვი, დობროვოლსკი.

ევროპის ჩემპიონატის შემდგომ შესარჩევ შეხვედრას სსრ კავშირის ნაკრები სტუმრად გამართავს იტალიაში. შევახსენებთ, რომ ამ ორი ქვეყნის გარდა, III საკვალიფიკაციო ჯგუფში იმყოფებიან უნგრეთისა და კვიპროსის გუნდები.

სსრ კავშირის პირველობა

უმაღლესი ლიგის საკავშირო ჩემპიონატის მორიგ მატჩში მინსკში ერთმანეთს შეხვდნენ ადგილობრივი „დინამოსა“ და მოსკოვის „სპარტაკის“ ფეხბურთელები. გაიმარჯვეს სპარტაკელებმა — 1:0.

I ლიგა

13 სექტემბერს გაიმართა I ლიგის ფეხბურთელთა საკავშირო გათამაშების მორიგი ტურის მატჩები.

სოხუმის დინამოელებმა შინ მიიღეს ვორონეჟის „ფაკელი“ და დამაჯერებელი ანგარიშით გაიმარჯვეს — 3:0.

ტურის სხვა შედეგები: „ტავრია“ (სიმფეროპოლი) — „დინამო“ (სტავროპოლი) 3:2, „ტირასი“ (ტირასპოლი) — „როსტსელმაში“ (როსტოვი) — 0:0, „ყუბანი“ (კრასნოდარი) — „ლოკომოტივი“ (ნიჟნი ნოვგოროდი) 3:1, „ზენიტი“ (ლენინგრადი) — „ნისტრუ“ (კიშინიოვი) 1:2, „ნეფთჩი“ (ბაქო) — „მეტალურგი“ (ზაპოროჟიე) 2:0, „გეოლოგი“ (ტიუმენი) — „კაირატი“ (ალმა-ათა) 2:0, „შინიკი“ (იაროსლავლი) — „ფახთაქორი“ (ტაშკენტი) 1:1, „სპარტაკი“ (ვლადიკავკაზი) — „კუზბასი“ (კემეროვო) 1:0, „კოტაიკი“ (აბოვიანი) — „ლოკომოტივი“ (მოსკოვი) 4:1.

გაანადგურეს „პალმეირასის“ შტაბ-ბინა

ქ. სან-პაულუს ცნობილ საფეხბურთო გუნდ „პალმეირასის“ (ბრაზილია) გულშემატკივრებმა ერთიანად გაანადგურეს კლუბის შტაბ-ბინა. მათი გაფთრება იმან გამოიწვია, რომ „პალმეირასმა“ ფრედ დაასრულა შეხვედრა უმნიშვნელო კლუბ „ფეროვიარიასთან“ და ვერ შეძლო სან-პაულუს შტატის ჩემპიონატის დასკვნით ეტაპზე თამაშის უფლების მოპოვება. ყველაზე უფრო შენობის ის ნაწილი დაზარალდა, სადაც „პალმეირასის“ მიერ სხვადასხვა დროს მოპოვებული 5.500 ჯილდო იყო გამოფენილი.

კონტრაქტი... 2000 წლამდე!

ფეხბურთში სხვადასხვანაირი კონტრაქტები არსებობს. ჰოლანდიის ნაკრების მწვრთნელად მსოფლიო ჩემპიონატის დაწყებამდე სულ რამდენიმე ხნით ადრე დანიშნულ ლეო ბეენჰაკერის კონტრაქტი მხოლოდ დღეებს ითვლიდა და გასამრჯელოც ისეთი მიიღო, რამდენი დღეც იმუშავა.

აი, სრულიად საპირისპირო შემთხვევაც: ამას წინათ საინტერესო წინადადება მიიღო ცნობილმა ინგლისელმა სპეციალისტმა ჰოვარდ უილკინსონმა, რომელმაც „ლიდს იუნაიტედი“ პირველ ლიგას დაუბრუნა. ამ კლუბის პრეზიდენტმა ჰ. უილკინსონს შესთავაზა კონტრაქტი გააფორმოს... 2000 წლამდე!

სამ სეზონში — მეცხრე მწვრთნელი

ცნობილი იუგოსლაველი ფეხბურთის სპეციალისტი ტომისლავ ივიჩი დაინიშნა მადრიდის „ატლეტიკოს“ მწვრთნელად. უწინ იგი წარმატებით ხელმძღვანელობდა იუგოსლავიის „ჰაიდუკს“, ბრიუსელის „ანდერლეხტს“, ამსტერდამის „აიაქსს“, პორტუგალიის „პორტოს“ და პარიზის „სენ-ჟერმენს“.

საინტერესოა, რომ ტ. ივიჩი „ატლეტიკოს“ უკვე მეცხრე მწვრთნელია ბოლო სამი სეზონის მანძილზე.

„უძღები შვილის“ დაბრუნება

ცნობილი გერმანელი ნახევარმცველი ბერნდ შუსტერი, რომელიც 10 წლის განმავლობაში ესპანეთის „ბარსელონასა“ და „რეალში“ (მადრიდი) თამაშობდა, სამშობლოში დაბრუნდა და ბერლინის „ჰერტაში“ ჩაირიცხა.

უცნაური გარიგება

საინტერესო ხელშეკრულებები გაფორმდა ამ ბოლო ხანებში რუმინეთისა და უნგრეთის კლუბებს შორის. უნგრული წარმოშობის სამი რუმინელი ფეხბურთელი უნგრეთის გუნდებში ჩაირიცხა, ხოლო ამის სანაცვლოდ მათმა ყოფილმა კლუბმა „ასამ“ ავტობუსი მიიღო, რუმინეთის კიდევ ორმა კლუბმა „სემესულმა“ და „სტრუნგულმა“ კი მოთამაშეები სპორტულ ფორმასა და მედიკამენტებში გაცვალა.

მილიონები და მილიონერები

ამერიკულმა ჟურნალმა „ფორბს მეგეზინმა“ წლევანდელ სეზონში ყველაზე შეძლებულ სპორტსმენად დაასახელა ამერიკელი მაიკ ტაისონი — მსოფლიოს ექსჩემპიონი კრივში მძიმე წონის პროფესიონალთა შორის. ამ გამოცემის მონაცემების თანახმად, ტაისონის შემოსავალმა წლეულს უკვე შეადგინა 28,6 მილიონი დოლარი (27 მილიონი ჰონორარის სახით და 1,6 მილიონი რეკლამისთვის).

მეორე ნომრად სიაში დასახელებულია ბასტერ დუგლასი, რომელმაც წლეულს თებერვალში სწორედ ტაისონს წაართვა მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული. მისი შემოსავალი 26 მილიონი დოლარია. მესამე ადგილზეც პროფესიონალი მოკრივე რეი ლეონარდია (ისიც აშშ) — 13 მილიონი. როგორც ხედავთ, დღესდღეობით მსოფლიოში ყველაზე დიდ ფულს მოკრივეები შოულობენ. სხვათა შორის, მსოფლიოს 30 უმდიდრეს სპორტსმენს შორის არის კიდევ ერთი მოკრივე — პირველი ნომერი პრეტენდენტი, (რომელიც დუგლასს უნდა შეებრძოლოს) ამერიკელი ევანდერ ჰოლიფილდი. იგი თავისი 8,1 მილიონი დოლარით მეათეა.

მეოთხე და მეხუთე ადგილები სიაში „ფორმულა-1“-ის პილოტებს აირტონ სენას (ბრაზილია) და ალენ პროსტს (საფრანგეთი) უკავიათ. მათი შემოსავალი შესაბამისად 10 და 9 მილიონ დოლარს შეადგენს. ავტომრბოლთაგან „უმდიდრესთა“ შორის არიან, აგრეთვე, ინგლისელი ნაიჯელ მენსელი (7 მილიონი, მეთორმეტე ადგილი) და ავსტრიელი გერჰარდ ბერგერი (4 მილიონი, 28-ე ადგილი).

კალათბურთელებიდან წლეულს ყველაზე ძვირადღირებულნი ყოფილან ამერიკელები, ნბა-ს ლიგის მოთამაშეები — მაიკლ ჯორდანი (8,5 მილიონი, მერვე ადგილი), ერვინ ჯონსონი (4,5 მილიონი, 23-ე ადგილი) და პატრიკ ევინგი (4,2 მილიონი, 26-ე ადგილი).

საკმაოდ მაღალი შემოსავალი აქვთ წამყვან ჩოგბურთელებსაც. ბორის ბეკერი (გფრ) სიაში 7,2 მილიონი დოლარით მეთერთმეტეა, შტეფი გრაფი (გფრ) 6,1 მილიონი დოლარით — მეცამეტე. მათ შემდეგ მოდიან: ანდრე აგასი (აშშ) და სტეფან ედბერგი (შვეცია) — 5,5 მილიონი თითოეულს (იყოფენ მეთექვსმეტე-მეჩვიდმეტე ადგილებს), ივან ლენდლი (ჩეხოსლოვაკია) — 5,3 მილიონი, მეთვრამეტე ადგილი; გაბრიელა საბატინი (არგენტინა) — 4,5 მილიონი, ოცდამეორე ადგილი.

ჰოკეის, ფეხბურთსა და ველოსპორტს ამ სიაში თითო წარმომადგენელი ჰყავთ. ესენი არიან: უეინ გრეცკი (აშშ) — 6 მილიონი, მეთხუთმეტე ადგილი; დიეგო მარადონა (არგენტინა) — 4,2 მილიონი, 27-ე ადგილი და გრეგ ლემონდი (აშშ) — 3,4 მილიონი, 30-ე ადგილი.

მილიონერ სპორტსმენთა შორის შეხვდებით, აგრეთვე, ოთხ გოლფისტს, ხუთ კეტბურთელს, და ამერიკული ფეხბურთის ვარსკვლავს, ახალგაზრდობის სათაყვანებელ კერპს ჯო მონტანას. სულ, ჟურნალის დაანგარიშებით, ამ ოცდაათმა სპორტსმენმა წლეულს 230 მილიონი დოლარი მიიღო. აქედან ერთი მესამედი რეკლამაზე მოდის, დანარჩენი კი — ჰონორარზე.

ეპიზოდები ფიფა-ს ცხოვრებიდან

დრო გადის, მაგრამ იტალიის მსოფლიო ჩემპიონატს ფეხბურთში კვლავ და კვლავ უბრუნდება მსოფლიო პრესა. ეს სურათი თვით „ფიფა-ნიუსმა“ გამოაქვეყნა ერთ-ერთ ბოლო ნომერში. იტალიის პრეზიდენტი ფრანჩესკო კოსიგა (მარცხნივ), ჟოაო ავლანჟი და ფიფა-ს აღმასკომის გენერალური მდივანი იოზეფ ბლატერი ულოცავენ მსოფლიოს ჩემპიონს, გფრ-ის გუნდის კაპიტანს ლოთარ მათეუსს.

ფიფა-მ და „კოკა-კოლამ“ ურთიერთთანამშრომლობის პირველი ხელშეკრულება ჯერ კიდევ 1975 წელს გააფორმეს. როგორც ცნობილია, „კოკა-კოლა“ იუნიორთა შორის მსოფლიო ჩემპიონატის სპონსორია. ხოლო თუ რას ნიშნავს ასეთი ცნობილი ფირმის სპონსორობა სპორტში, თბილისელებმა საკუთარი თვალით იხილეს 1985 წელს, როცა ჩვენმა დედაქალაქმა იუნიორთა მსოფლიო ჩემპიონატის მატჩებს უმასპინძლა.

ახალი ხელშეკრულება გაფორმებულია 2000 წლამდე! — პრეზიდენტი ჟოაო ავლანჟი (მარცხნივ), „კოკა-კოლას“ გენერალური მენეჯერი დონალდ კეოძი (შუაში) და ფიფას აღმასკომის გენერალური მდივანი იოზეფ ბლატერი ერთმანეთს ულოცავენ ამ ღირსსახსოვარ მოვლენას.

ბრაზილიის ფეხბურთი დღეს

ამ დღეებში გაიმართა ნაკრები გუნდების რამდენიმე ამხანაგური საერთაშორისო შეხვედრა.

საყოველთაო ყურადღების ცენტრში იყო მატჩი ქალაქ ხიხონში, სადაც ესპანეთის ნაკრებმა მიიღო მნიშვნელოვნად განახლებული ბრაზილიის ეროვნული ნაკრები, თუმცა ამ უკანასკნელის შემადგენლობაში იტალიის მსოფლიო ჩემპიონატში მონაწილე 6 ფეხბურთელი მაინც გამოდიოდა. ანგარიში მე-9 წუთზე გახსნა კარლოსმა. ესპანელები შემდგომშიც საფუძვლიანად ფლობდნენ ინიციატივას, ფერნანდომ და მიჩელმა კიდევ ორი ბურთი გაიტანეს სტუმრების კარში — 3:0. სტატისტიკოსები აღნიშნავენ, რომ ეს ესპანელთა პირველი გამარჯვებაა ბრაზილიელებთან შეხვედრათა ბოლო 56 წლის ისტორიაში.

ბრაზილიის ნაკრებს ამჟამად წვრთნის წარსულის ცნობილი ფეხბურთელი ფალკაო.

ბრაზილიური ფეხბურთის ბოლო ხანების წარუმატებლობა დღეს უდავოა. აქაურ წრეებში ამის მიზეზად იმას ასახელებენ, რომ საუკეთესო ბრაზილიელ ფეხბურთელებს უცხოეთში ყიდიან, აქაური კლუბები და ეროვნული ნაკრები კი, ფაქტობრივად განახევრებული ძალით გამოდიან.

იყო ლაპარაკი იმაზე, რომ ბრაზილიელ ფეხბურთელებს უცხოეთის კლუბებში გადასვლის ნება დართონ მხოლოდ მას შემდეგ, როცა ისინი 25 წელს მიაღწევენ. მაგრამ ამ ქვეყნის საფეხბურთო კონფედერაციამ უარი განაცხადა ახალ პროექტზე.

შარშან, წელს, იქნებ გაისადაც...

(დასასრული)

ლიო ჩემპიონობის ერთ-ერთი პრეტენდენტია, მაგრამ მან ლენინგრადში, საწვრთნელ შეკრებაზე გამგზავრება ამჯობინა. სულ შეჯიბრებაში 36 ქალიშვილი ჩაება. კახიანი ამ ბოლო წლებში დიდი წარმატებით თამაშობს და ახლაც ჩემპიონობის ძირითად პრეტენდენტად ითვლებოდა. ვინ იქნებოდა მისი მეტოქე? — ეს უშუალოდ შეჯიბრების პროცესში უნდა გამოგვერკვია. ისე კი, თუ წინა საკავშირო შეჯიბრებების შედეგებსაც გავითვალისწინებდით, საპრიზო ადგილებზე გამოსვლის პრეტენზია შეიძლებოდა ჰქონოდათ ბაქოელ ოსტატებს აინურ სოფიევასა და ფირუზა ველიხანლის.

შეიძლება ითქვას, მთელი შეჯიბრების მანძილზე ქეთინოს სახიფათო მეტოქე არა ჰყოლია. თამაშობდა თავისი ძალების სრული მობილიზებით, ყურადღებიანად. პირველ ტურშივე მოუგო რუმინელ იონესკუს, რომელიც ტურნირის ერთ-ერთი უძლიერესი მონაწილე გამოდგა. ამ ტურის შემდეგ ჩვენი მოჭადრაკე დაწინაურდა და ლიდერობა ბოლომდე არავისთვის დაუთმია. მას მისდევდა სოფიევა.

დასაწყისში, ცოტა არ იყოს, ცუდი საბინაო პირობები გვაწუხებდა — ჩილეს საჭადრაკო ფედერაციას სათანადო სახსრები არ აღმოაჩნდა. მდგომარეობა მოულოდნელად გამოასწორა... ტელეგადაცემამ, რომელიც ჩვენს შეჯიბრებას მიეძღვნა. აქ გამოსულმა რიგელმა დიდოსტატმა შიროვმა აღნიშნა, რომ მსოფლიო პირველობა უკეთეს პირობებში უნდა ტარდებოდეს, ყველა სხვა ქვეყანა ადრე მას ჩინებულად აწყობდა. თურმე ნუ იტყვით, ამ გადაცემას ქვეყნის პრეზიდენტი უყურებდა. შედეგმაც არ დააყოვნა — მეორე დღიდან საუკეთესო პირობები შეგვიქმნეს, საპრეტენზიო არაფერი გვქონდა.

შეჯიბრება დიდ ინტერესს იწვევდა. ყოველ ტურს ესწრებოდა ერთადერთი დიდოსტატი ჩილეში, ივან მოროვიჩი, რომელიც ეროვნებით ხორვატია. პრესა ფართოდ აშუქებდა შეჯიბრების მსვლელობას. საინტერესოა, რომ ფრანგებს წვრთნიდა საბჭოთა დიდოსტატი დორფმანი, ბერძნებს — ოსტატი ანდრიანოვი. როგორც მოსალოდნელი იყო, ქეთინო საბოლოოდ პირველ ადგილზე გავიდა. მან 13 შესაძლებლიდან 10,5 ქულა მოაგროვა— 8 პარტია მოიგო და 5 ყაიმით დაამთავრა; ერთი სიტყვით, აშკარად სჯობდა სხვა მონაწილეებს და, როგორც დასაწყისშივე აღვნიშნეთ, მსოფლიო პირველობების თავისებური რეკორდსმენი გახდა. ქეთინო 11 სექტემბერს 19 წლისა შესრულდა და, ამდენად, დებულების თანახმად, ერთხელ კიდევ ექნება გაისად, აგვისტოში, გოგოების მსოფლიო პირველობაზე თამაშის უფლება.

9,5 ქულით მეორე ადგილზე გავიდა აინურ სოფიევა, რომელიც ადრე საინგილოში, ქ. კახში ცხოვრობდა. III-VI ადგილები გაიყვეს ამურამ (არგენტინა), ბოტსარომ (საბერძნეთი), იონესკუმ (რუმინეთი) და ველიხანლიმ (საბჭოთა კავშირი), პრიზებიც შესაბამისი თანმიმდევრობით განაწილდა.

ჭაბუკების შეჯიბრებაში 58 მოჭადრაკე მონაწილეობდა. ერთ მათგანს — რიგელ ალექსეი შიროვს— დიდოსტატის წოდებაც კი ჰქონდა. სწორედ იგი ითვლებოდა ჩემპიონობის უპირველეს პრეტენდენტად — 13 შესაძლებლიდან 10,5 ქულა მოაგროვა, მაგრამ ამდენივე, თანაც უკეთესი დამატებითი მონაცემებით, აღმოაჩნდა ილია გურევიჩს (აშშ), რომელსაც მიენიჭა კიდეც მსოფლიო ჩემპიონის წოდება. გურევიჩი ადრე კიევში ცხოვრობდა. ჩვენ მას არგენტინაში გამართულ მსოფლიო ჩემპიონატზეც შევხვდით. გურევიჩი ცნობილი დიდოსტატის შამკოვიჩის მოწაფეა, ახლა კი ჩილეში საერთაშორისო ოსტატი ფრიასი ეხმარებოდა. მესამე ადგილზე 9,5 ქულით ერევნელი ვლადიმერ აკოპიანი გავიდა.

ასე რომ, ჩვენი მესამე მოგზაურობა სამხრეთ ამერიკაში კვლავ წარმატებით დასრულდა. ახლა ქეთინო ცოტას დაისვენებს და მსოფლიო ჩემპიონობის პრეტენდენტთა ასპარეზობისთვის დაიწყებს მზადებას.

„შახმატნი გლობუსის" ფურცლებზე

მოსკოვის ყოველკვირეულმა „შახმატნი გლობუსმა" ამ ბოლო ხანებში გამოაქვეყნა რამდენიმე საინტერესო მასალა, რომლებსაც ვთავაზობთ ჩვენს მკითხველებს.

კარპოვი დარწმუნებულია საკუთარ ძალებში

მსოფლიო ექსჩემპიონი ანატოლი კარპოვი დარწმუნებულია საკუთარ ძალებში საჭადრაკო გვირგვინისათვის მსოფლიო ჩემპიონ გარი კასპაროვთან მატჩის წინ. ეს ამ მეტოქეების ზედიზედ მეხუთე შეხვედრა იქნება. კარპოვი საჭადრაკო კურსებს ხელმძღვანელობდა, რომლებიც ესპანეთის ქალაქ ესკორიალის საზაფხულო უნივერსიტეტში მოეწყო.

კასპაროვს არაერთგზის განუცხადებია, რომ კარპოვი ძველი რეჟიმის სიმბოლოს წარმოადგენდა, კარპოვი კი აცხადებს, რომ „კასპაროვი ძალიან დახავსდა ამ თავის ბრალდებებით". მსოფლიო ექსჩემპიონმა, რომელსაც საბჭოთა სახელმწიფოს ყოფილმა ხელმძღვანელმა ლეონიდ ბრეჟნევმა ორჯერ მიანიჭა ლენინის ორდენი დისიდენტ ვიქტორ კორჩნოიზე გამარჯვებებისათვის, დასძინა: „ახალი პოლიტიკური სისტემის წყალობით მე ამირჩიეს სახალხო [illegible]პუტატად. ყურადღება მიაქცი[illegible] კი არ დამნიშნეს — ამირჩი[illegible]

კარპოვმა მო[illegible]ა საბჭოთა კავშირის პრეზი[illegible] მიხეილ გორბაჩოვის კურ[illegible] აღნიშნა, რომ „დღეისათვის [illegible]ა კავშირის მთავარი პრობლ[illegible]კონომიკური რეფორმების და[illegible]ება". შემდეგ მან გააკრიტიკა თ[illegible]ი მეტოქე კასპაროვი — იგი [illegible]დანაშაულა დიდოსტატების ასო[illegible]ციის თავისი ინტერესების შესა[illegible]დ გამოყენებაში. კარპოვმა დი[illegible]ტატების ასოციაცია დაახასიათ[illegible]როგორც ნაკლებადეფექტიანი ორ[illegible]ნიზაცია და ეჭვი გამოთქვა, რო[illegible]მონაწილეობას მიიღებს ამ ასო[illegible]აციის ეგიდით გასამართი მსო[illegible]ლიო თასის მომავალი გათამაშ[illegible] დაგეგმვაში. ივნისში კასპარო[illegible]დადგა ამ ასოციაციის პრეზი[illegible]ტის თანამდებობიდან.

კარპოვმა, [illegible]მელიც 1975-85 წლებში მსოფლიო ჩემპიონი იყო, მომავალი მატჩის (იგი 7 ოქტომბერს ნიუ-იორ[illegible]ში დაიწყება) შედეგზე ვერაფ[illegible] თქვა. მან განაცხადა, რომ [illegible]რს უჭერდა ესპანელ რომან ტორანის კანდიდატურას საერთაშორისო საჭადრაკო ფედერაციის პრეზიდენტის პოსტზე, მას კი, მისი აზრით, გამარჯვების დიდი შანსი აქვს ფილიპინელ ფლორენსიო კამპომანესთან, ფიდე-ს ახლანდელ პრეზიდენტთა ბრძოლაში.

ეს ინფორმაცია ფრანს პრესის სააგენტომ გადასცა.

კასპაროვი: „დაეხმარო გორბაჩოვს, ეს იგივეა, რაც საჰარის უდაბნოს მორწყვა"

პარიზი. ფრანს პრესის სააგენტოს კორესპონდენტი მადრიდიდან იუწყება: „საბჭოთა ლიდერ მიხეილ გორბაჩოვისთვის ეკონომიკური დახმარების გაწევა იგივეა, რაც საჰარის უდაბნოს მორწყვა" — განაცხადა მსოფლიო ჩემპიონმა გარი კასპაროვმა. ესპანეთში, ესკორიალის საზაფხულო უნივერსიტეტში გამოსვლისას მან საბჭოთა კავშირის ეკონომიკური მდგომარეობა მიიჩნია კატასტროფულად. „თუკი დასავლეთის ქვეყნებს ნამდვილად სურთ საბჭოთა ხალხის დახმარება, მაშინ ისინი უშუალოდ რესპუბლიკებს უნდა დაეხმარონ". კასპაროვი ერთ-ერთი ლიდერია რუსეთის დემოკრატიული პარტიისა, რომელიც წლეულს მაისში დაარსდა.

მან თქვა, რომ ეთანხმება იმ საბჭოთა ეკონომისტებს, რომლებიც ეკონომიკის პრივატიზაციის მომხრენი არიან — როგორც გადარჩენის გზისა „იმ საშინელი სოციალური პრობლემების წინაშე, რომელთაც ეკონომიკური კრიზისი იწვევს".

როცა მსოფლიო ჩემპიონს ჰკითხეს გორბაჩოვის პოპულარობაზე დასავლეთში, მან შენიშნა, რომ ზოგიერთ თავის ამერიკელ მეგობარს წინადადება მისცა, გორბაჩოვი ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტად აირჩიონ, რამდენადაც საბჭოთა ხალხის უმრავლესობას არ სურს იგი.

კასპაროვმა თქვა, რომ დასავლეთელ პოლიტიკოსებს აკლიათ იმის გაგება, თუ რა ხდება აღმოსავლეთ ევროპაში. როგორც მაგალითი, მან გაიხსენა შემთხვევა, როცა კომუნისტური მთავრობების დამხობა იწინასწარმეტყველა 1989 წლის ოქტომბერში ნიუ-იორკში, ამერიკის შეერთებული შტატების ყოფილი სახელმწიფო მდივანის ჰენრი კისინჯერის მიერ გამართულ მიღებაზე.

კამპომანესი იმედოვნებს

საერთაშორისო საჭადრაკო ფედერაციის ახლანდელი პრეზიდენტი ფლორენსიო კამპომანესი იმედოვნებს, რომ თავის თანამდებობას კიდევ ოთხი წლის მანძილზე შეინარჩუნებს. ჟურნალისტებთან შეხვედრაზე, რომელიც ფილიპინების დედაქალაქში გაიმართა, კამპომანესმა განაცხადა, რომ ნოემბერ-დეკემბერში იუგოსლავიაში, სადაც ამავე დროს მსოფლიო საჭადრაკო ოლიმპიადაც გაიმართება, ფიდე-ს კონგრესზე კვლავ წამოაყენებს თავის კანდიდატურას ამ ორგანიზაციის პრეზიდენტის პოსტზე.

— ეს გადაწყვეტილება ლათინურ-ამერიკული და აფრიკის ქვეყნების საჭადრაკო ფედერაციებთან ხანგრძლივი კონსულტაციების შემდეგ მივიღე— განუცხადა მან კორესპონდენტებს.

ჟურნალისტებმა შეიტყვეს, რომ იუგოსლაველმა დიდოსტატმა ალექსანდრ მატანოვიჩმა, რომელიც ასევე აცხადებდა პრეტენზიას ამ „როლზე", მოხსნა თავისი კანდიდატურა და იმ ძალებს მიემხრო, რომლებიც კამპომანესს უჭერ[illegible] მხარს. ეტყობა, მატანოვიჩს სურ[illegible] ფიდე-ს ვიცე-პრეზიდენტი გა[illegible]

ამასთან დაკავშირებით კამპო[illegible]ნესმა აღნიშნა, რომ მატანოვიჩ[illegible] ადმინისტრაციულ და საქმიან თვისებებს გამოიყენებენ „მსოფლ[illegible] ჭადრაკის ფასეულობათა დასაცავად".

შეგახსენებთ, რომ აქამდე მატანოვიჩი თითქმის აღარ მოღვაწეობს როგორც აქტიური საჭადრაკო დიდოსტატი, მაგრამ თვალსაჩინო საჭადრაკო მუშაკია — რედაქტორობს მთელს მსოფლიოში განთქმულ „საჭადრაკო ინფორმატორს".

კამპომანესის ფიდე-ს პრეზიდენტად მოღვაწეობის მეორე ვადა წლეულს იწურება. პრეზიდენტთან ერთად ნოვი სადის კონგრესზე ამ ორგანიზაციის სხვა ხელმძღვანელებიც უნდა აირჩიონ. შესაძლოა, კონგრესის დასაწყისისათვის მსოფლიო პირველობაზე გარი კასპაროვისა და ანატოლი კარპოვის მატჩიც დამთავრდეს.

რედაქტორი

თენგიზ გაჩეჩილაძე

„სპორტპროგნოზი", 38-ე ტირაჟის პროგრამა (21-28 სექტემბერი)

		პროგნოზი		
სსრ კავშირის ჩემპიონატი შაიბიან ჰოკეიში (უმაღლესი ლიგა)				
1. „სპარტაკი" (მოსკოვი) — ცსკა	21.IX	20	10	70
2. „სოკოლი" (კიევი) — „ტორპედო" (იაროსლავლი)	21.IX	80	10	10
3. „ხიმიკი" (ვოსკრესენსკი) — „ტორპედო" (უსტ-კამენოგორსკი)	22.IX	80	10	10
4. ასკ (ლენინგრადი) — „ტრაქტორი" (ჩელიაბინსკი)	22.IX	30	50	20
5. „დინამო" (რიგა) — „ავტომობილისტი" (სვერდლოვსკი)	23.IX	50	40	10
6. „იტილი" (ყაზანი) — „დინამო" (მინსკი)	23.IX	20	60	20
სსრ კავშირის ჩემპიონატი ფეხბურთში (უმაღლესი ლიგა)				
7. ცსკა — „ტორპედო" (მოსკოვი)	23.IX	50	30	20
სსრ კავშირის ჩემპიონატი ფეხბურთში (პირველი ლიგა)				
8. „ზენიტი" (ლენინგრადი) — „კოტაიკი" (აბოვიანი)	23.IX	50	40	10
9. „ნეფთჩი" (ბაქო) — „სპარტაკი" (ვლადიკავკაზი)	23.IX	20	70	10
10. „მეტალურგი" (ზაპოროჟიე) — „დინამო" (სოხუმი)	23.IX	60	30	10
11. „ფაკელი" (ვორონეჟი) — „ტირასი" (ტირასპოლი)	23.IX	30	50	20
12. „დინამო" (სტავროპოლი) — „შინიკი" (იაროსლავლი)	23.IX	50	30	20
13. „კაირატი" (ალმა-ათა) — „ლოკომოტივი" (მოსკოვი)	23.IX	10	80	10

საფეხბურთო „სპორტპროგნოზის" „იტალია-90"-ის საორგანიზაციო კომიტეტის განცხადება

ITALIA'90

გაცნობებთ, რომ სულ გაიყიდა 201 893 ცალი ბილეთი 1 817 037 მანეთის საერთო ღირებულებით. ამ თანხის 50 პროცენტი, ანუ 908 518,5 მანეთი გამოიყო მოგების ფონდისათვის. თითოეულ თანრიგზე მოსაგებმა თანხამ შეადგინა 181 703,7 მანეთი.

თანრიგებზე გაიცემა შემდეგი მოგებები:

I თანრიგი — 16 გუნდი — 20 000 მანეთი — გამოცნობილია 4 ბილეთში;

II თანრიგი —8 გუნდი — არ არის გამოცნობილი არც ერთ ბილეთში;

III თანრიგი — 4 გუნდი — 469 მანეთი და 68 კაპიკი, გამოცნობილია 588 ბილეთში;

IV თანრიგი — 2 გუნდი — 113 მანეთი და 74 კაპიკი, გამოცნობილია 2428 ბილეთში;

V თანრიგი — ჩემპიონი — 11 მანეთი და 93 კაპიკი, გამოცნობილია 23 132 ბილეთში.

I და II თანრიგებიდან დარჩენილი თანხები გადანაწილდა III, IV და V თანრიგებზე.

მოგებების გაცემა წარმოებს ა. წ. 10 სექტემბრიდან ზუგდიდის, ფოთის, ხობის, აბაშის, რუსთავის, ქუთაისის, ზესტაფონის, სენაკის, სამტრედიის, ბათუმის, ოზურგეთის, ჩოხატაურის, ლანჩხუთის, თელავის, გურჯაანის შემნახველი ბანკებიდან, აგრეთვე ქ. თბილისის ყველა რაიონის ცენტრალური შემნახველი ბანკებიდან (წულუკიძის ფერდობი, II მიკრორაიონი; ვაჟა-ფშაველას 21; გლდანის მასივი, I მიკრორაიონი, 15 კორპუსი; დ. აღმაშენებლის 154; დ. აღმაშენებლის 90; კომუნისტური შრომის 14; რუსთაველის 15; ლესელიძის 4; შაუმიანის 10; მოსკოვის პრ. 18/2).

„იტალია-90"-ის საორგანიზაციო კომიტეტი.

სპორტული ლატარიების შეღავათიანი ტირაჟები

წლეულს, 20 ოქტომბერს, ლატარია „სპორტლოტოს" და „სპორტპროგნოზის" 42-ე ტირაჟები მიეძღვნება „სპორტლოტოს" დაარსების 20 წლისთავს. ამ ტირაჟში დამატებით გათამაშდება 1989 წლის სარეზერვო მოსაგები ფონდი 400.000 მანეთის ოდენობით. მათ შორის ლატარია „სპორტლოტო 6 45"-დან" — 50 000 მანეთი, „სპორტლოტო 5 36" — 250 000 მანეთი, ლატარია „სპორტპროგნოზი" —100 000 მანეთი.

გარდა ამისა, დადგენილია შეღავათები ავტომობილების ურიგოდ შეძენაზე. 5 ავტომანქანა „ჟიგული" ვაზ 2109 ლატარია „სპორტლოტო 6 45"-ში, 20 ავტომანქანა „ვოლგა" გაზ 24-10 ლატარია „სპორტლოტო 5 36"-ში. შეღავათები დადგენილია მე-40 ტირაჟში მონაწილე ათტირაჟიანი ბილეთის მფლობელებისათვის, რომლებიც ათმაგად თამაშობენ ამ ტირაჟში და გამოიცნობენ 5 ან 4 ციფრს.

ლატარია „სპორტპროგნოზში" გათამაშდება 5 ავტომანქანა „ჟიგული" ვაზ 2109. შეღავათები ექნებათ იმ ბილეთების მფლობელებს, რომლებმაც გამოიცნეს 13 შედეგი მე-40 ტირაჟში იმ შემთხვევაშიც კი, თუ მოგება შეადგენს 10 000 მანეთზე ნაკლებს. თუ ვერავინ ვერ გამოიცნობს 13 შედეგს, მაშინ შეღავათები ეძლევათ იმ ბილეთების მფლობელებს, რომლებმაც გამოიცნეს 12 შედეგი.

ზემოხსენებულ ბილეთებზე მანქანების ურიგოდ შეძენის უფლება განისაზღვრება კენჭისყრით და ნაჩვენები იქნება ცენტრალური ტელევიზიით „სპორტლოტოს" 42-ე ტირაჟის ჩატარებისას.

სპორტისა და სპორტული ლატარიების მოყვარულებს გთავაზობთ აქტიური მონაწილეობა მიიღოთ „სპორტლოტოსა" და „სპორტპროგნოზის" მე-40 და 42-ე ტირაჟებში.

„საქსპორტლოტო"

ფოთის ფიზკულტურისა და სპორტის საქალაქო კომიტეტი იუწყება, რომ გარდაიცვალა ვეტერანი კალათბურთელი, ფოთის კალათბურთის საქალაქო ფედერაციის თავმჯდომარე

ზაურ ბაგრატის ძე ჭედია

და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

„ლელოს" დღევანდელ ნომერზე მორიგეობდა უ. ჭიჭინაძე. კორექტორები მ. ძიძიძე და ც. ხიტიშვილი.

ჩვენი მისამართი:
წერილებისთვის — 380000, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. 14, დეპეშებისთვის — თბილისი, „ლელო".

რედაქციის ტელეფონები:
წერილების განყოფილება — 93-97-55,
სამდივნო — 93-97-52,
ინფორმაციის განყოფილება — 93-97-54,
„მერანი" — 93-97-20, „მართვე" — 93-97-27.

ჩვენი ინდექსი: 66435

საქართველოს კპ ცკ-ის გამომცემლობის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი სტამბა. 380096, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. 14, იბეჭდება ოფსეტური წესით საგაზეთო კორპუსში: ხოშარაულის, 29.

ხელნაწერი ავტორებს არ უბრუნდებათ.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20